

Het laatste woord: Sylvester Colson 1926 - 2019

De levende encyclopedie van het Maasland

HBVL, 5 JULI 2019

De mens is het product van zijn omgeving, maar bij sommigen is de belichaming wel erg manifest. Sylvester Colson was zo iemand. Zijn hart klopte voor het Maasland, zijn hoofd zat vol met weetjes over de streek. ‘Als hij belde, ging ik zitten en noteerde.’

Sue Somers

Een bericht in de mailbox van de krant: ‘Gisteren is een merkwaardige Limburger begraven: Sylvester Colson uit Elen. Zijn levensloop bevat stof voor veel meer dan één bladzijde.’ Het is afkomstig van Luk Indesteege van het Limburgs Volkskundig Genootschap, dat de volkscultuur en -gebruiken in Limburg verzamelt en onderzoekt.

‘Merkwaardige Limburger’, zonder meer. Het overlijdensbericht van Sylvester biedt alvast geen aanknopingspunt: het vermeldt geen enkele eretitel. Toch maar even Indesteege polsen. “Als je het gedachtenisprentje voor Sylvester zou zien, wist je al iets meer. Behalve prachtige tekeningen en een veelzeggende foto, waarop Sylvester poseert in zijn archief, staat er een toepasselijke tekst op: ‘Wie zich verliest in zijn passie in dit leven, heeft minder verloren dan wie zijn passie verliest.’ Sylvester heeft zich zijn hele

leven ingezet voor het Maasland, zijn geschiedenis, gebruiken en eigenaardigheden.”

“Dat klopt”, zegt Sylvesters dochter Griet Colson, wanneer we de familie contacteren. “Aanvankelijk stond dat ook op zijn overlijdensbericht, maar we hebben de eretitels uiteindelijk weggelaten. Voor ons was hij gewoon papa. Maar nu we zijn werkkamer aan het leegmaken zijn, vallen we van de ene verbazing in de andere. Hij wist echt alles over Elen en omstreken.”

Kruidenwisiwijding

Als voorzitter van het Limburgs Volkskundig Genootschap had Indesteege regelmatig contact met Sylvester, die de vereniging oprichtte samen met Mathieu Driesen, een architect uit As. “Vroeger stuurde hij zijn uitgeschreven bijdragen op, de laatste jaren verliep het contact per telefoon. Als Sylvester belde, ging ik zitten en noteerde. Sylvester was een levende encyclopedie, die bovendien zeer toegankelijk was. Een zoekwoord volstond om hem uren te laten vertellen.”

Zo bracht Sylvester vlak voor zijn dood nog het verhaal aan van een dorpsgenoot die blind was en enigszins op de sukkel was geraakt. Hij rookte en ging elke dag met zijn hond naar de krantenwinkel om zijn tabak en krant te kopen. Toen de hond op een dag alleen in de winkel verscheen, stak de winkelier een pakje tabak in zijn muil, dat de hond netjes naar zijn baasje bracht.

Sylvester wist ook alles over de *kruudwesj* (kruidenwis, red.), een boeket van zeven kruiden of een veelvoud daarvan, dat samengebonden en in huis opgehangen als bescherming dient tegen brand, blikseminslag, ziekte en ander onheil. In Elen wordt de kruidenwis gewijd op 15 augustus, net zoals de palmtakken op Palmzondag. “Het was een uitgestorven gebruik onder landbouwers dat dankzij Sylvester opnieuw tot leven is gewekt”, weet Indesteege. “Elk jaar komen mensen van heinde en verre naar Elen om op Maria-Hemelvaart hun kruidenwis te laten zegenen.”

‘Trepkes’

Sylvester had een boerderij in Elen, waar hij varkens en koeien hield. “Onder impuls van zijn ouders was papa beginnen te studeren voor veearts”, zegt Griet, die benadrukt dat ze ook spreekt in naam van haar drie zussen. “In die tijd was dat niet vanzelfsprekend. Maar papa wilde liever de boerderij van zijn ouders overnemen. Dat is gelukt, zij het niet zonder de hulp van mama. Zij hield de boerderij mee draaiende. Papa had het soms te druk met andere dingen. Hij was voorzitter van de lokale afdeling van de Boerenbond en later van de Landelijke Gilde.”

En die taken nam Sylvester bijzonder ter harte. Als Boerenbondvoorzitter ijverde hij voor het landbehoud van de boeren, dat bedreigd werd door de grindontginning in de Maas. “Daar kon hij erg boos over zijn”, herinnert Griet zich. Bij de Landelijke Gilde zette Sylvester zich in voor het behoud van artefacten en het herstel van veld- en dorpskapelletjes. Toen na de overstroming van de Maas in 1991 de Pastoorsdijk in Elen werd heraangelegd, was het Sylvester die hamerde op het behoud van de *trepkes*, de trappen die de hooiweiden aan de Maas verbinden met het dorp. “Om dat klaar te krijgen, heeft papa veel mensen moeten lastigvallen”, lacht Griet. “We hebben nog een brief teruggevonden waarin papa uitdrukkelijk de ingenieur bedankte die de trappen liet herstellen.”

Als tiener was Sylvester lid van de KSA, die een kapelletje liet plaatsen in Elen. Volgens zijn familie werd toen het zaadje geplant, waardoor Sylvester aandacht kreeg voor lokale gebruiken en monumenten. Zo liet hij een gedenkplek inrichten voor de bemanning van een neergestorte Stirling van het Britse leger. Het toestel crashte tijdens de Tweede Wereldoorlog in de wei van Sylvesters ouders, nadat het op de terugweg was van een bombardement op Aken.

“Papa was altijd begaan met anderen”, zegt Griet. “Toen hij een boer - een jonge vader - een varken verkocht om mee te kweken maar het dier amper zaad produceerde, stond hij erop het varken terug te nemen. Hij wilde niet dat een gezin met kleine kinderen door hem financiële problemen zou krijgen. Papa was ook begaan met minderbedeelden en schonk varkens aan een dorp in Rwanda.”

Krantenknipsels

Sylvester overleed in het ziekenhuis aan de gevolgen van een dubbele longontsteking. Twee maanden geleden maakte hij thuis een ongelukkige val. “Hij had een knop om ons te waarschuwen, maar die had hij niet ingedrukt”, zegt Griet. “Ik vond hem pas de ochtend nadien. Met mijn drie zussen gingen we elke namiddag om de beurt bij hem langs. Op vrijdag waren we er allemaal, dan verdeelden we de taken om voor hem te zorgen.”

Sylvester Colson thuis in zijn archiefkamer, die uitpilde van de documenten. Hij wist alles over de volksgebruiken in het Maasland. hbvl

Sylvester was een verwoed lezer, ook in zijn laatste dagen. Hij doorploegde biografieën en las elke dag Het Belang van Limburg, dat hij volledig verknippte om de artikels waarvan hij vond dat ze bij elkaar hoorden, weer samen te plakken. Hij hield ook een stapeltje knipsels bij van Het Laatste Woord. “Toen we dat terugvonden, wisten we dat we moesten ingaan op jullie vraag om een portret over hem te schrijven”, zegt Griet. “Het zou hem veel plezier hebben gedaan.”